
	SMERNICA NA PREVENCIU PROTI ŠIKANOVANIU	Vydanie č.:	1
		Platné od:	1.12.2023
		Strana	1 z
	ON_32_2023	Výtlačok č.:	1

Smernica na prevenciu proti šikanovaniu na Gymnázium Pavla Horova Michalovce

	Vypracoval	Kontroloval	Schválil
Meno a priezvisko	Mgr. Katarína Kohútová	Mgr. Matej Starják, PhD.	Mgr. Katarína Olšavová
Funkcia	Psychológ	Vedenie školy	Riaditeľka školy
Organizačná jednotka	Školský psychológ	Vedenie školy	Vedenie školy
Dátum	25.11.2023	28.11.2023	29.11.2023
Podpis			

	Smernica na prevenciu proti šikanovaniu na Gymnáziu Pavla Horova Michalovce	Označenie ON 32 2018
		Strana 2 z 15

Obsah

Článok 1 Úvodné ustanovenia	3
Článok 2 Charakteristika šikanovania	3
Článok 3 Prevencia šikanovania	5
Článok 4 Metódy riešenia šikanovania a kyberšikanovania	7
Článok 5 Opatrenia na riešenie situácie	8
Článok 6 Spolupráca školy s orgánmi, činnými v trestnom konaní a orgánom sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately	8
Článok 7 Spolupráca školy so zákonnými zástupcami, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo so zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.....	9
Článok 8 Zodpovednosť školy	9
Článok 9 Postup v prípade zistenia šikanovania alebo kyberšikanovania	10
Článok 10 Krízová udalosť a krízová intervencia	11
Článok 11 Poskytovanie krízovej intervencie	12
Článok 12 Záverečné ustanovenia a účinnosť	15

Článok 1

Úvodné ustanovenia

Túto internú smernicu (ďalej IS) vydáva riaditeľka Gymnázia Pavla Horova, Masarykova 1, 071 79 Michalovce, ako neoddeliteľnú súčasť Školského poriadku. IS je vypracovaná v súlade so Smernicou č. 36/2018 k prevencii šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach, s Akčným plánom riešenia šikanovania v školách a školských zariadeniach pre roky 2022 – 2023, v súlade s § 4 Zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s § 144 Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a Zákomom č. 236/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa Trestný zákon SR. Interná smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov a žiakov školy.

Smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania detí a žiakov (ďalej len „žiak“), možnosti preventívneho pôsobenia a s riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia podľa § 144 ods. 1 písm. o) a § 153 ods. 1 Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) a na práva žiaka podľa § 144 ods. 1 písm. i) a k) Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“).

Cieľom školy je, aby sa z koncepčného aj aplikačného hľadiska prijímali také opatrenia na predchádzanie šikany a kyberšikany, ktoré prispejú k zodpovednému a bezpečnému správaniu sa v online prostredí, rozvoju kritického myslenia a zabezpečia elimináciu rizík dôsledkov šikanovania a kyberšikanovania z hľadiska ich vplyvu na život a kultúru školy.

Článok 2

Charakteristika šikanovania

1. **Šikanovaním** rozumieme správanie žiaka, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrasovanie iného žiaka alebo úmyselný, spravidla opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť.

2. **Podstatou šikanovania** sú najmä úmysel, bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému, agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov, prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.

3. Šikanovanie sa môže prejavovať:

a) **v priamej podobe:** sú to fyzické útoky, urážlivé prezývky, nadávky, posmech, zosmiešnenie, príkazy agresora vykonať určitú vec proti vôli obete, odcudzenie vecí, vyhrážanie, zastrasovanie, vydieranie, zneužitie osobných údajov, fotografií, šírenie nepravdivých informácií alebo kyberšikanovanie;

b) **v nepriamej podobe:** prehliadanie, ignorovanie, zámerné vyčleňovanie z kolektívu alebo nedobrovoľné vystavovanie agresívnym situáciám.

4. **Kyberšikanovanie** je priama forma šikanovania. Ide pri nej o zneužitie informačno-komunikačných technológií (telefónu, tabletu, internetu, sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie. Môže sa spájať s inými formami šikanovania.

5. **Kyberšikanovanie** má tieto znaky:

- a) sociálna alebo psychická prevaha agresora, fyzická prevaha nie je nutná;
- b) agresor vystupuje často anonymne;
- c) útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť;
- d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú;
- e) útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie, ako inými spôsobmi;
- f) útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb;
- g) agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest;
- h) útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase;
- i) obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť;
- j) obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora;
- k) zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu.

6. Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku.

7. Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin:

- a) ublíženia na zdraví (§ 155 Trestného zákona);
- b) obmedzovania osobnej slobody (§ 183 Trestného zákona);
- c) lúpeže (§ 188 Trestného zákona);
- d) vydierania (§ 189 Trestného zákona);
- e) hrubého nátlaku (§ 190 Trestného zákona);
- f) nátlaku (§ 192 Trestného zákona);
- g) porušovania domovej slobody (§ 194 Trestného zákona);
- h) sexuálneho násillia (§ 200 Trestného zákona);
- i) sexuálneho zneužívania (§ 201 až 201b Trestného zákona);
- j) krádeže (§ 212 Trestného zákona);
- k) neoprávneného užívania cudzej veci (§ 215 Trestného zákona);
- l) poškodzovania cudzej veci (§ 245 Trestného zákona);
- m) nebezpečného vyhrážania sa (§ 260 Trestného zákona);
- n) nebezpečného prenasledovania (§ 360a Trestného zákona);
- o) výroby detskej pornografie (§ 368 Trestného zákona);
- p) rozširovania detskej pornografie (§ 369 Trestného zákona);
- q) prechovávaní detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení (§ 370 Trestného zákona);
- r) ohovárania (§ 373 Trestného zákona).

8. Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu (§ 49 Zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) alebo priestupku proti majetku (§ 50 Zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov).

9. Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku (§ 22 Trestného zákona) nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku, alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.

10. Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin:

- a) neprekazenia trestného činu (§ 341 Trestného zákona);
- b) neoznámenia trestného činu (§ 340 Trestného zákona);
- c) ublíženia na zdraví (§ 158 Trestného zákona).

Článok 3 Prevencia šikanovania

1. Základným preventívnym opatrením Gymnázia Pavla Horova v Michalovciach je princíp:

„Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách!“

2. Predpokladom akéhokoľvek efektívneho preventívneho prístupu k šikanovaniu a kyberšikanovaniu je neustále monitorovanie aktuálneho stavu, analýza javov a na základe relevantných údajov prijímanie opatrení, postupov, intervencií.

Prevencia šikanovania sa zabezpečuje najmä formou:

- a) súčasťi výchovno-vzdelávacieho procesu, vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca v rámci vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a tém: osobný a sociálny rozvoj; mediálna výchova; multikultúrna výchova; ochrana života a zdravia; výchova a vzdelávanie k ľudským právam; výchova k občianstvu; boj proti extrémizmu; výchova k manželstvu a rodičovstvu;
- b) súťaží, hier, prednášok alebo diskusií, organizovaných školou alebo inými relevantnými subjektmi;
- c) pravidelného monitorovania kolektívnych vzťahov v triedach triednymi učiteľmi, výchovným poradcom a školským psychologom;
- d) analýzou odhalených javov na základe relevantných údajov a následným prijímaním opatrení, postupov a intervencií.

3. Prevencia zo strany školy je podporovaná vzdelávaním pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v rámci plánu profesijného rozvoja s cieľom realizovať celostný prístup proti šikanovaniu a kyberšikanovaniu. Problematika prevencie šikanovania a kyberšikanovania je integrovanou súčasťou kurikulárnych dokumentov školy.

4. Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ priebežne informujú zákonných zástupcov, opatrovníka, osoby, ktorým súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu, o preventívnych činnostiach školy. Pri realizácii preventívnych činností školy riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností. Pri realizácii preventívnych aktivít zamestnancami školy sa nevyžaduje informovaný súhlas zástupcu vo vzťahu k účasti žiaka

**Smernica na prevenciu proti šikanovaniu
na Gymnázii Pavla Horova Michalovce**

**Označenie
ON 32 2023**

Strana 6 z 15

na týchto aktivitách. Informačná povinnosť zo strany školy vo vzťahu k zákonným zástupcom týmto nie je dotknutá.

5. Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ vopred preveria navrhované preventívne činnosti školy s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.

6. Riaditeľ školy oboznamuje s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania všetkých žiakov a ich zákonných zástupcov, zamestnancov školy, osoby, ktoré sa starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.

7. Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania. Pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie:

- a) vytvára pozitívne prostredie v škole;
- b) podporuje prosociálne správanie a vzťahy detí;
- c) určuje pravidlá správania sa a používania informačno-komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií v priestoroch školy);
- d) zabezpečuje zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení a v čase mimo vyučovania;
- e) zabezpečuje zverejnenie kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa zaoberajú prevenciou a riešením šikanovania;
- f) určuje v pracovnom poriadku školy povinnosť oznamovať podozrenie zo šikanovania;
- g) zabezpečuje vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikanovania, a to prostredníctvom digitálnej gramotnosti učiteľov;
- h) spolupracuje s odbornými zamestnancami CPP v Michalovciach a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne;
- i) zapája do prevencie šikanovania školský parlament, Radu školy a zriaďovateľa.

8. Úlohou vedenia školy, všetkých pedagogických a nepedagogických zamestnancov Gymnázia Pavla Horova je vytvoriť pozitívnu klímu v škole, aby sa predchádzalo prejavom antisociálneho správania žiakov i skupín žiakov.

9. Táto smernica je v súlade s pravidlami správania sa a konania žiakov, vrátane sankcií za ich porušenie, zapracovanými v Školskom poriadku.

10. Výchovný poradca, školský psychológ, ako aj koordinátor prevencie drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov zapracujú ustanovenia tejto smernice do svojich plánov práce, resp. do *Preventívneho programu školy na účinné riešenie sociálno-patologických javov a kriminality v GPH Michalovce*.

11. Pri vykonávaní preventívnych aktivít postupujú odborní zamestnanci v zmysle odporúčaných *Procesných štandardov výchovného poradenstva pre odborných zamestnancov škôl a školského psychológa*, vydaných *Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie*.

12. S touto smernicou sú povinní oboznámiť žiakov školy všetci triedni učители a uvedenú skutočnosť zapísať do preberajúceho učiva v časti *Triednická hodina*.

13. S touto smernicou riaditeľka školy oboznámi všetkých pedagogických zamestnancov školy na pracovnej porade.

Článok 4

Metódy riešenia šikanovania a kyberšikanovania

1. Pri zisťovaní a preverovaní šikanovania a kyberšikanovania riaditeľka školy zabezpečí:
 - a) zaistenie pomoci a ochrany obetiam;
 - b) dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie;
 - c) preveruje šikanovanie v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili;
 - d) rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou a agresormi;
 - e) nájdenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami – nikdy nekonfrontovať obeť a agresora;
 - f) uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci s koordinátorom informatizácie alebo externým expertom;
 - g) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov žiakov, zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu a zariadenia sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately;
 - h) kontaktovanie miestne príslušného CPP;
 - i) využitie anonymnej dotazníkovej metódy;
 - j) vedenie písomných záznamov o riešení jednotlivých prípadov šikanovania;
 - k) pri rozhovoroch prítomnosť najmenej 2 pedagogických zamestnancov;
 - l) ohlásenie príslušným útvarom Policajného zboru SR podozrenia na spáchanie priestupku alebo trestného činu.

Článok 5

Opatrenia na riešenie situácie

V prípade, že sa vyskytne prípad šikanovania, budú sa používať tieto opatrenia:

1. Opatrenia pre obeť:

- a) odporúčať rodičom žiakov vyhľadať odbornú starostlivosť (výchovnú poradkyňu a školskú psychologičku, CPP);
- b) zorganizovať skupinový intervenčný program riaditeľa školy v spolupráci s CPP a externou psychologičkou;
- c) informovať a zabezpečiť poradenstvo pre osoby, uvedené v Článku 3, ods. 3.

2. Opatrenia pre agresora a jeho zákonných zástupcov, osoby, ktoré sa starajú o dieťa:

- a) odporúčať zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť (hlavne CPP a psychologičku);
- b) uložiť výchovné opatrenia:
 - napomenutie a pokarhanie triednym učiteľom;
 - pokarhanie riaditeľkou školy;
 - znížená známka zo správania;
 - podmienené vylúčenie;
 - preloženie žiaka do inej triedy;
 - vylúčenie žiaka zo štúdia na škole.

- c) pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný šikanovanie alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi bezodkladne riešiť a každej jeho obeti bezodkladne poskytnúť pomoc.

Článok 6

Spolupráca školy s orgánmi, činnými v trestnom konaní a orgánom sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately

1. Riaditeľka školy je povinná oznámiť orgánom, činným v trestnom konaní, podozrenie, že žiak sa dopustil šikanovania alebo spáchania trestného činu, uvedeného v Článku 2, ods. 7, alebo opakovane páchal priestupky, uvedené v Článku 2, ods. 8, v súvislosti so šikanovaním.

2. Riaditeľka školy je povinná orgánu sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť:

- a) podozrenie podľa ods. 1;
- b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov;
- c) opatrenia, prijaté podľa Článku 4 alebo Článku 5.

Článok 7

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo so zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu

1. Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľ školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca a ďalší pedagogickí i odborní zamestnanci s rodinou obete a rodinou agresora.
2. Pri pohovore s rodičmi sú učitelia povinní dbať na taktný prístup a najmä na zachovanie dôvernosti informácií.
3. Spoluprácu pri danej problematike so špecializovanými inštitúciami za školu zabezpečuje Výchovný poradca a koordinátor prevencie.
4. Riaditeľ školy môže odporúčať zákonným zástupcom agresora a osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadeniu, v ktorom je umiestnený, umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.
5. O úkonoch podľa tohto článku osoba, poverená riaditeľom školy, vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom poskytne každému zo zúčastnených osôb.

Článok 8

Zodpovednosť školy

1. Škola zodpovedá za žiakov v čase školského vyučovania a školských akcií v súlade so Zákonom č. 245/2008 Zb. (školský zákon), Dohovorom o právach dieťaťa a podľa Pracovného poriadku školy.

2. Za povinnosť, uvedenú v predchádzajúcom bode, sú zodpovední všetci pedagogickí zamestnanci školy, konkrétne:

- a) tí, ktorí realizujú vyučovací proces;
- b) tí, ktorí vykonávajú počas prestávok pedagogický dozor na chodbách;
- c) tí, ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas školských akcií rôzneho druhu (výlety, KOŽAZ, exkurzie, kultúrne podujatia, medzinárodné projektové stretnutia, družobné návštevy, športové podujatia a i.);
- d) tí, ktorí vykonávajú pedagogický dozor počas záujmových krúžkov.

3. Škola zodpovedá aj za škodu, ktorú v čase vyučovania, resp. v dobe vykonávania tzv. prechodného dohľadu spôsobí žiak, pokiaľ ten, kto je povinný vykonávať dohľad (učiteľ alebo lektor), nepreukáže, že náležitý dohľad nezanedbal (§ 422 Občianskeho zákonníka).

4. V prípade, že náležitý dohľad nebol zanedbaný a dotýčny, vykonávajúci dohľad, preukáže spôsobenie škody žiakovi, za škodu zodpovedá žiak (v prípade plnoletosti žiaka), resp. rodič alebo zákonný zástupca žiaka (v prípade neplnoletosti žiaka).

5. Šikanovanie, resp. jeho náznaky nesmú byť zamestnancami školy v žiadnej miere akceptované. Pedagogický zamestnanec musí šikanovanie medzi žiakmi bez meškania riešiť, oznámiť túto skutočnosť triednemu učiteľovi agresora a obeť, vedeniu školy a každej jeho obeť poskytnúť okamžitú pomoc.

Článok 9

Postup v prípade zistenia šikanovania alebo kyberšikanovania

V prípade, že v priestoroch budovy počas školského vyučovania, resp. na školských akciách, uvedených v Článku 4, bod 2, písm. c), sa zistí prípad šikanovania, každý pedagogický, resp. nepedagogický zamestnanec je povinný postupovať nasledovne:

1. Ten zamestnanec, ktorý tento prípad zistí, informuje o danej skutočnosti triedneho učiteľa agresora a obeť (predtým si zistí meno a priezvisko týchto žiakov a triedu, ktorú navštevujú), výchovného poradcu a zástupcu vedenia školy.

2. Po oznámení situácie vedeniu školy riaditeľ školy alebo ním poverená osoba zostaví tím zamestnancov školy, ktorý v spolupráci s triednym učiteľom navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.

3. Triedni učitelia si na šetrenie prizvú daných žiakov, zamestnanca školy, ktorý skutočnosť oznámil a výchovného poradcu (pri zachovaní dôvernosti). O tomto šetrení spíšu zápis, pričom ten odovzdajú v jednom vyhotovení:

- zástupcovi vedenia školy;
- výchovnému poradcovi.

Jeden exemplár si nechajú pre svoju potrebu a priložia ho k dokumentácii žiaka.

4. V zápise popíšu skutočnosť, vyjadrenia agresora a obeť a navrhnú opatrenia na riešenie.

5. Triedni učitelia agresora a obeť v spolupráci s výchovným poradcem si pozvú na pohovor rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov. Aj o tomto stretnutí spíšu zápis (podľa bodu č. 2). K pohovoru prizvú i zástupcu vedenia školy.

6. Po písomnom uzavretí celého prípadu, zvážení návrhov na opatrenia, vyjadrení agresora a obeť, rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov riaditeľ školy rozhodne o ďalšom postupe v súlade so Školským poriadkom, Pracovným poriadkom školy, resp. so Zákonom č. 300/2005 Z. z. a Zákonom č. 372/1990 Zb.

7. V prípade, že dôjde k odhaleniu kyberšikanovania, resp. je podozrenie, že dieťa šikanuje spolužiak, prípadne kyberšikanovanie prebieha v priestoroch školy, pedagogickí a odborní zamestnanci školy okrem vyššie uvedeného postupu zabezpečia:

- a) informovanie žiaka o rizikách, spojených s kontaktovaním sa s agresorom;
- b) informovanie triedneho učiteľa žiaka o výskyte kyberšikanovania;
- c) ak je to možné, pokúsia sa zabezpečiť dôkazový materiál (e-maily, správy od agresora alebo z webovej stránky, ktorú agresor vytvoril) a identifikovať agresora;
- d) kontaktujú poskytovateľa serveru, z ktorého agresor šikanuje, a požiadajú ho o zamedzenie prístupu agresorovi.

8. Keďže šikanovanie predstavuje závažný negatívny spoločenský jav, celý prípad vyšetrenia šikanovania sa bude realizovať pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia daného prípadu. Týmto postupom nie je dotknutá informačná povinnosť školy.

9. V prípade, že tento negatívny jav zistí žiak školy, je povinný okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho učiteľa, v jeho neprítomnosti zástupcu vedenia školy.

Článok 10

Krízová udalosť a krízová intervencia

Krízová udalosť je akákoľvek fyzická alebo psychická udalosť, prípadne sekvencia udalostí, ktorá prekoná bežné zvládacie mechanizmy jednotlivca. Ide o traumatizujúcu, do značnej miery nepredvídateľnú a nie úplne ovládateľnú udalosť, ktorá ohrozuje psychický a fyzický stav žiakov a zamestnancov školy.

Zdrojom akútnej krízovej udalosti pre jednotlivca, skupinu, triedu či školu môže byť:

- a) nástup do školy alebo zmena školy;
- b) školský neprospech;
- c) strata, smrť rodiča, súrodenca, blízkej osoby – žiaka, spolužiaka, učiteľa;
- d) rozvod, rozchod rodičov, striedavá starostlivosť, presťahovanie a pod.;
- e) zanedbávanie a zneužívanie zo strany rodičov, iných osôb (syndróm CAN);
- f) zadržanie, uväznenie tresne zodpovedného žiaka, rodiča, zamestnanca školy;
- g) diagnostikovanie ťažkého ochorenia žiaka, blízkej osoby, spolužiaka, učiteľa;
- h) adolescentné tehotenstvo a rodičovstvo;
- i) násilie (vrátane domáceho násilia), šikana, kyberšikana;
- j) sebapoškodzovanie, pokus o samovraždu, samovražda;
- k) únos, útok, zabitie;
- l) prírodná katastrofa, pandémia, požiar;
- m) znásilnenie a sexuálny útok;
- n) hromadné dopravné nehody a hromadné nešťastia v školskom prostredí (školský výlet);

- o) ťažké úrazy, utopenie sa;
- p) vojnový konflikt, ozbrojený konflikt, streľba na pôde školy, útok zbraňou;
- q) teroristický čin, anonymné oznámenie o uložení bomby;
- r) iné extrémne náročné školské situácie a krízy, ktoré výrazne negatívne ovplyvňujú prežívanie žiaka/dotknutej osoby.

V snahe poskytnúť odbornú pomoc a podporu pri zvládaní krízy, znížiť negatívne dopady na žiakov/zamestnancov školy, zabrániť prehĺbeniu vzniknutej krízovej situácie a skrátiť dobu odvrátenia ďalšieho nebezpečenstva a ohrozenia je na školách poskytovaná krízová intervencia.

Krízová intervencia je podporná sieť opatrení, zameraných na stabilizáciu jednotlivca/skupiny, prinavrátanie pocitu bezpečia a posilnenie vlastných kompetencií v práci s emóciami, so zvládacími stratégiami, redukciu stresu a nastavenie ďalších opatrení po krízovej udalosti.

Krízová intervencia je bezprostrednou vnímavou reakciou školy na akútnu krízu v podobe okamžitej a krátkodobej odbornej pomoci a podpory pri zvládaní krízy (práca s emóciami a následne stabilizácia) s cieľom zaistenia psychologického bezpečia a posilnenia zvládacích (copingových) a adaptačných mechanizmov. Môže byť poskytovaná jednotlivcovi, skupinám (školská trieda, rodina) a na úrovni celej školy.

Krízovú intervenciu vykonáva:

- školský psychológ (pokiaľ nie je osobne zasiahnutý udalosťou) v zmysle § 24 ods. 2 písm. a) a d) Zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, pričom je žiaduce, aby tento zamestnanec mal absolvované špecializačné vzdelávanie v oblasti krízovej intervencie;
- odborní zamestnanci školy a členovia školského podporného tímu, ktorí absolvovali výcvik v oblasti krízovej intervencie;
- Centrum poradenstva a prevencie (CPP) alebo špecializované centrum poradenstva a prevencie (prednostne tí odborní zamestnanci, ktorí absolvovali príslušné vzdelávanie v krízovej intervencii);
- ďalší relevantní poskytovatelia krízovej intervencie, medzi ktorých zaradujeme aj linky pomoci.

Článok 11

Poskytovanie krízovej intervencie

1. V prípade, že vedenie školy, pedagogickí zamestnanci alebo odborní zamestnanci zistia výskyt aktuálnej krízovej situácie/udalosti, okamžite zabezpečia potrebnú pomoc a podporu zasiahnutým osobám. Vo vzťahu k riešeniu krízovej situácie, ktorej aktérmi sú pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci, riaditeľka školy má povinnosť zabezpečiť výkon práva pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, uvedený v § 3 ods. 1 písm. b) Zákona č. 138/2019 Z. z. Prvoradým cieľom je záchrana života a zdravia dotknutých osôb, privolanie záchranných zložiek, poskytnutie prvej pomoci, ako aj naplnenie potreby bezpečia – či už fyzického alebo psychického.

**Smernica na prevenciu proti šikanovaniu
na Gymnázium Pavla Horova Michalovce**

**Označenie
ON 32 2023**

Strana 12 z 15

2. Riaditeľka školy na úrovni školy zabezpečí vytvorenie krízového intervenčného tímu a v súčinnosti s ním informuje všetky zúčastnené osoby, t. z. poskytne základné informácie o krízovej situácii a stanoví ďalší postup.
3. V prípade krízovej situácie, ktorá je sprevádzaná zranením alebo úmrtím, je dôležité poskytnúť odbornú psychologickú pomoc (emočnú podporu) osobe/osobám, ktorá/é osobu našli. V prípade, že došlo k zraneniu/usmrteniu osoby/osôb v dôsledku násilného konania, je nutné zabezpečiť, aby nedošlo k ovplyvňovaniu svedkov pred príchodom polície.
4. Pri náhlom útoku osoby alebo osôb so zbraňou s cieľom zraniť alebo usmrtiť osoby vo svojom okolí je potrebné zabezpečiť bezprostrednú ochranu žiakov a zamestnancov školy. Učitelia vyvedú žiakov bezpečne z budovy školy; v prípade, že to nie je možné, zvolí sa vhodná forma bezpečného úkrytu.
5. Následne, po odznení nebezpečenstva, riaditeľka školy alebo ňou poverený zamestnanec bezodkladne kontaktuje príslušné CPP alebo ŠCPaP a požiada o realizáciu odborného poradenstva, krízovej intervencie.
6. Vedúci krízového intervenčného tímu spolu s vedením školy zabezpečí koordináciu aktivít v škole, ako aj pôsobenie intervenčného tímu. O rozsahu a spôsobe poskytnutia krízovej intervencie a následných podporných opatrení rozhoduje poskytovateľ krízovej intervencie a kompetentní pracovníci integrovaného záchranného systému.
7. Stabilizovaní pedagogickí zamestnanci sa následne vrátia do tried a umožnia žiakom hovoriť o tom, čo sa stalo. Vedenie školy koordinuje spoluprácu a súčinnosť s intervenčným tímom, rieši priebežne potreby zúčastnených a dopad udalosti na zamestnancov, žiakov školy.
8. Riaditeľka školy spolu s intervenčným tímom v prípade potreby vytvorí a zverejní tlačovú správu, rovnako tak priebežne, podľa potreby, informuje zriaďovateľa alebo Radu školy. Riaditeľka školy poverí jedného zamestnanca (ak to neurobí sama), ktorý bude oprávnený poskytovať informácie o dianí v škole.
9. Riaditeľka upovedomí žiakov a zamestnancov školy o tom, že z dôvodu ochrany osobných údajov nie sú oprávnení poskytovať médiám žiadne fotografie, ani informácie, týkajúce sa zasiahnutých osôb. Rovnako tak zabezpečí ochranu žiakov pred komunikáciou s médiami s ohľadom na ich telesné a duševné zdravie.
10. Intervenčný tím zabezpečí poskytovanie krízovej intervencie (spravidla 36 – 48 hodín od krízovej udalosti). Vedenie školy prostredníctvom triednych učiteľov komunikuje so zákonnými zástupcami žiaka/žiakov. Informuje rodičov o tom, čo sa stalo, aké reakcie detí/žiakov možno očakávať a akým spôsobom môžu svoje deti podporiť.
11. Účasť žiakov na krízovej intervencii je dobrovoľná – zákonní zástupcovia budú dopredu informovaní o tom, kto bude žiakom krízovú intervenciu poskytovať. Nie je potrebný informovaný súhlas zákonného zástupcu s krízovou intervenciou.
12. Vedenie školy so zamestnancami školy v priebehu určitých časových období vyhodnocuje a postupne uzatvára udalosť. Triedni učitelia úzko spolupracujú so zákonnými zástupcami pri podpore ich detí.

13. Školský psychológ spolu so školským podporným tímom monitoruje učebné výsledky a správanie žiakov. Realizuje skupinové preventívne aktivity, zamerané na podporu zvládacích stratégií, odolnosti žiakov a dobrú integráciu udalosti do každodenného života.

14. Školská komunita postupne integruje udalosť do každodenného života. Školský psychológ podľa potreby zabezpečuje facilitáciu individuálneho a skupinového smútkového poradenstva, identifikuje jednotlivcov s problémami v adaptácii na udalosť, žiakov so zvýšeným rizikom komplikovaného trúchlenia, resp. so závažným duševným ochorením.

15. Po poskytnutí krízovej intervencie externí intervenenti odchádzajú. Na škole však naďalej funguje školský podporný tím, školský psychológ, ktorý naďalej realizuje podporné opatrenia, poradenskú činnosť.

16. Formy krízovej intervencie v podobe každodennej práce školského podporného tímu, výkonom pracovnej činnosti školského psychológa pokračujú aj po odchode krízového tímu z triedy/školy. Všetci pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci sú povinní plniť úlohy, spojené s podporou žiakov podľa odporúčaní krízového intervenčného tímu.

17. V prípade potreby je odporúčaná opakovaná intervencia po 6 týždňoch od udalosti pre posúdenie dopadu udalosti, miery adaptácie, úrovne zvládania situácie zo strany zasiahnutých žiakov/zamestnancov školy.

Článok 12

Záverečné ustanovenie a účinnosť

1. Všetci pedagogickí a odborní zamestnanci školy musia byť oboznámení s touto smernicou, musí byť prístupná všetkým pedagogickým a odborným zamestnancom i zákonným zástupcom žiakov školy na webovej stránke školy.

2. Triedni učitelia sú povinní s touto smernicou oboznámiť žiakov školy i zákonných zástupcov žiakov.

3. Táto smernica nadobúda účinnosť dňa 1.12.2023.

4. Smernica bola prerokovaná a schválená na pedagogickej rade dňa 29.11.2023.

5. Zároveň sa ruší platnosť predchádzajúcej smernice ON_32_2018.

**Smernica na prevenciu proti šikanovaniu
na Gymnáziu Pavla Horova Michalovce**

**Označenie
ON 32 2023**

Strana 14 z 15

Zmenové konanie (zmeny eviduje tvorca dokumentu):

P. č.	Dátum zmeny	Strana	Prepis, doplnok	Obsah zmeny	Zmenu zaznačil

**Smernica na prevenciu proti šikanovaniu
na Gymnáziu Pavla Horova Michalovce**

**Označenie
ON 32 2023**

Strana 15 z 15

Rozdeľovník:

Por. č. výtlačku	Držiteľ	Organizačná jednotka	Podpis o prevzatí